

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital, risikoforhold og informasjon fra kredittforetak

31. desember 2022 Hemne Sparebank

Hemne
SPAREBANK

Heim
Hitra
Frøya

En alliansebank i **eika.**

INNHALDSFORTEGNELSE

PILAR 3 – OFFENTLIGGJØRING AV INFORMASJON OM KAPITAL, RISIKOFORHOLD OG INFORMASJON FRA KREDITTFORETAK	0
1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET	2
2. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO	2
2.1 Formål og prinsipper for ICAAP	2
2.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer	4
3. INFORMASJONSPLIKT FOR FORETAK SOM HAR EIERINTERESSER I FORETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT	9
4. VEDLEGG: STANDARDISERT SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV BANKENS NØKKELTALL FOR KAPITAL OG LIKVIDITET	10

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2022 med mindre annet framgår.

2. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

2.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og framtidige risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinjeforsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, men skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et kapitalmål utover beregnet kapitalbehov. I fastsettingen av bankens kapitalmål for kapitaldekning inngår også fastsatt pilar2-krav fra Finanstilsynet, i tillegg til en egen styringsbuffer.

Bankens kapitalmål for kapitaldekning og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret har vært tilstrekkelig involvert i prosessen. Kvaliteten på risikostyrings- og ICAAP-prosessen har vært god. Risk-compliance manager har også deltatt i prosessen sammen med administrasjonen og styret.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Likviditets- og finansieringsrisiko (ILAAP)
- Markedsrisiko
- Eiendomsrisiko
- Operasjonell risiko
- Mulige effekter av Covid 19 og krigen i Ukraina
- Andre mulige pilar 2-risikoer

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoen gjøres ved hjelp av ulike metoder. Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en reversert stresstest. I en reversert stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik reversert stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under et kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Bankens strategi, og tilhørende budsjetter, mål og rammer gitt i policydokumenter og retningslinjer for risikoområdene, danner grunnlag for bankens interne kapitalbehovsvurderinger. Samtidig legger kapitalbehovsanalysene føringer for mulige strategier.

Det understrekes at det er knyttet usikkerhet til endringer i makroøkonomisk og regulatorisk utvikling, og slike endringer vil kunne innvirke på bankens soliditet og mulighetsrom. Risikoen for banken knyttet til ringvirkningene av Covid 19-utbruddet, er fortsatt noe uoversiktelige, men man har nå et større erfaringsgrunnlag enn ved forrige ICAAP. Hovedkonklusjonen er at kundene har klart seg bra under pandemien. Krigen i Ukraina har kommet inn som en ny usikkerhetsfaktor rundt makroøkonomisk utvikling i år. Russlands invasjon i Ukraina medfører store materielle ødeleggelser i tillegg til de menneskelige lidelsene. Oppgangen i norsk økonomi etter pandemien kan bli dempet noe av den pågående krigen; med generell usikkerhet eller manglende vareleveranser.

Bærekraft handler om hvordan banken og kunder påvirker omgivelsene, og hvordan omgivelsene påvirker banken og kundene. Bærekraft dekker miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold. Klimarisikoen er et resultat av hvordan bankens kunder påvirkes av både fysiske klimaendringer og omstillingen til et lavutslippssamfunn.

Bærekraft (ESG) og klimarisiko inngår som en fast del i bankens risikostyring og kredittvurdering. ESG og klimarisiko er en del av bankens risikovurdering både i den enkelte kredittsak for bedriftskunder, ved vurdering av strategi/rammer for markedsrisiko, samt i bankens vurdering av kapitalbehov/ICAAP.

Bankens risiko knyttet til bærekraft, og da spesielt overgangsrisiko vil øke framover. Det er vanskelig å kvantifisere denne risikoen. I bankens ICAAP er det gjort en egen vurdering av hvordan bærekraft påvirker bankens risiko og da spesielt kredittrisiko, markedsrisiko og omdømmerisiko. Banken har startet arbeidet, men er ikke ferdig med å implementere bærekraft som eget vurderingskriterie i kredittrådgivningen. Det er derfor ikke foretatt noen analyse av hvilke konsekvenser bærekraft kan få, men dette forventes i hovedsak å komme innenfor BM-området.

Fokuset på økt samfunnsansvar og bærekraft har medført at banken i mai 2022 ble Miljøfyrtårnsertifisert. Det jobbes også med et rammeverk for grønne produkter som banken kan tilby finansiering av.

Bankens ICAAP-dokument beskriver styrets vurdering av bankens kapitalsituasjon og konsolidert kapitalsituasjon, som inkluderer bankens eierandel i Eika Gruppen og EBK. I dette dokumentet inngår også en risikovurdering av bankens styring av likviditetsrisiko (ILAAP).

Risikovurdering knyttet til EBK og Eika Gruppen gjøres i de respektive selskaper, og kommer til uttrykk i bankens ICAAP gjennom bankens andel av disse selskaperes pilar 2 tillegg.

Generalforsamlingen i Hemne Sparebank og forstanderskapet i Åfjord Sparebank har i møter den 27.juni 2022 gitt sin tilslutning til at bankene slås sammen ved at virksomheten i Åfjord Sparebank overføres til Hemne Sparebank, og at bankene videreføres som Trøndelag Sparebank. Bankene er nå i gang med å søke om de nødvendige offentlige tillatelser. Det tas sikte på gjennomføring av fusjonen 3.april 2023.

Banken mottok SREP-tilbakemelding fra Finanstilsynet i februar 2018, basert på ICAAP 2017, hvor bankens Pilar 2-tillegg på konsolidert basis ble fastsatt til 1,6%.

2.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Hemne Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og kursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risikoer, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en støttefunksjon for forretningsområdene og styret som skal sikre at alle vesentlige risikoer i institusjonen er identifisert, målt, vurdert og rapportert. Banken har etablert en compliancefunksjon som en uavhengig funksjon som skal understøtte arbeidet i linjen og bidra til å redusere bankens compliancerisiko. Funksjonen har en forebyggende, rådgivende og kontrollerende rolle.

Risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen rapporterer til adm. banksjef, og kan rapportere direkte til styret i tilfeller der styret ikke får nødvendig informasjon om vesentlige risikoer via den alminnelige rapporteringen. Funksjonen skal løpende vurdere, basert på faglig skjønn, om slik direkte rapportering til styret er nødvendig. Risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen har møterett i styremøter. Funksjonen skal ikke ta del i beslutninger, men skal gi råd når dette er relevant.

Risikostyrings- og compliancefunksjonen utarbeider kvartalsvis rapporter til adm. banksjef som omfatter alle forretningsområder. Rapportene skal inneholde status, utvikling og vurderinger på områdene risikostyring og compliance, og skal behandles av styret. Compliancefunksjonen skal i tillegg avgi årlig rapport som oppsummerer viktige complianceforhold i året som har gått, med hovedprioriteringer for året som kommer. I rapporten skal også compliancefunksjonen vurdere kompetansebehov og ressursbehov knyttet til funksjonens planlagte aktiviteter.

Kredittisiko/konsentrasjonsrisiko/kredittvekst

Bankens policy for kredittisiko beskriver krav, rammer, organisering mv. på området kredittisiko. Risikoen styres i tillegg gjennom rutiner og retningslinjer. Banken har etablert en fullmaktstruktur ved innvilgelse av lån og kreditter, og har i tillegg kredittutvalg sammensatt av flere fagfelt innen kreditt. Banken skal ha en lav til moderat kredittisikoprofil.

Det er kundens tilbakebetalingsevne, betalingsvilje og engasjementets lønnsomhet som skal være avgjørende for bankens kredittbeslutning. Dersom kundens tilbakebetalingsevne skulle svikte, skal sikkerhetene dekke inn bankens krav.

Det skal som hovedregel ikke gis lån eller kreditter dersom kundens betalingsevne eller vilje ikke er til stede, selv om sikkerheten er tilfredsstillende. Lån og kreditter skal som hovedregel bare gis til personer og selskaper som har dokumentert en god betalingshistorikk, ikke har betalingsanmerkninger og som har vist/viser vilje til å tilbakebetale sin gjeld i henhold til inngåtte avtaler. Banken beregner kundens evne til å betjene gjelden (likviditetsoverskudd) med utgangspunkt i inntekter, utgifter, samt renter og avdrag. Kundens evne til å tåle likviditetssvingninger på kort og lang sikt skal også tillegges vekt.

Alle lån og kreditter etableres som hovedregel med første prioritet i betryggende sikkerhet. Banken har retningslinjer som definerer hvilke verdier av de ulike sikkerhetstyper banken legger til grunn for å vurdere sikkerhetsdekningen av et engasjement.

Alle rammer og krav til utlånsporteføljen gjennomgås årlig, og styret følger utviklingen tett gjennom blant annet de kvartalsvise risikorapportene. Bankens organisering, bemanning og kompetanse for oppfølging av kredittengasjementer er vurdert som god. Banken har egen kredittsjef som også har ansvar for kreditt PM og BM, som følger opp kredittkvaliteten og faglig opplæring av bankens rådgivere.

Banken har i løpet av de siste årene hatt god vekst, noe som har vært ønsket av både styret, generalforsamlingen og administrasjonen. Dette har vært basert på en langtidspanlegging og gode prognoser. Dette skyldes bla. sterkere fokus på lokalbank-konseptet i vårt nærrområde og økt aktivitet innen både person og næringsmarkedet.

Andel utlån BM i høy risikoklasse (rkl 8–12) er på 12,9% og ligger lavere enn Eikasnitt som er 16,0%. Gjennomsnittlig PD (probability of default) i BM-portefølje ligger under Eikasnitt. Det samme med gjennomsnittlig tap på BM de siste 3 år, og andel av misligholdte og tapsutsatte BM-lån. Det er ikke avdekket brudd på utlånsforskriftens (bolig) 10%-grense. Dette er tegn på at banken har god styring og kontroll, og ikke har påtatt seg ytterligere kredittrisiko selv under perioder med sterk vekst.

Styring og kontroll av kredittrisiko gjennomgås også årlig i bankens interkontrollgjennomgang. Det er ikke avdekket vesentlige mangler i styring og kontroll av kredittrisiko i bankens siste internkontrollgjennomgang. Banken har gode rutiner for oppfølging av overholdelse av rammer og rapportering av eventuelle rammebrudd.

Det er styrets oppfatning at utforming av bankens retningslinjer, policyer, kontrolltiltak, rapportering og andre risikoreducerende tiltak er tilfredsstillende. Det er også vurdert at etterlevelsen av ovennevnte er tilfredsstillende. Dette gjenspeiles i bankens internkontroll- og revisjonsrapport. Banken hadde i april-mai 2022 en ekstern gjennomgang av engasjementer i porteføljen i forbindelse med forberedelser til evt. fusjon med Åfjord Sparebank. Gjennomgangen ble gjort at annet revisjonsfirma enn bankens valgte. De konkluderte også med tilfredsstillende styring og kontroll.

Likviditets- og finansieringsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Bankens policy for likviditetsrisiko fastsetter krav og rammer for styring av bankens likviditetsrisiko. Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert, i hovedsak med innskudd, og banken skal ha en likviditetsbuffer som sikrer tilgang på finansiering i krisesituasjoner. Likviditetsbuffer er en betegnelse på de ulike likviditetsreserver som banken har. Det er fastsatt mål og rammer for å sikre at banken har en tilfredsstillende likviditetsbuffer. Banken rapporterer godt innenfor rammene.

Nivået på bankens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid. Banken har tilfredsstillende fordeling på forfallstidspunktene på innlån. Innskuddsandelen utgjorde ved utgangen av året 85,9 % og styret har i policy satt en ramme for innskuddsdekning på minst 80%. Porteføljen av obligasjoner var ved årsskiftet på kr 219 mill. Hele beholdningen er deponert i Norges Bank, og kan benyttes/benyttes som sikkerhet for lån. Banken har også en trekkrettighet i oppgjørsbank på 125 mill.

De daglige likviditetssvingningene følges opp gjennom overvåking av bankens posisjon i NICS og ved bruk av kortsiktig trekkrettighet i DNB. Trekkrettigheten skal være tilstrekkelig for å håndtere kortsiktige svingninger i likviditet.

Banken utarbeider hvert kvartal en prognose over likviditetsbeholdningen over en 12 måneders periode. Prognosen stipulerer vekst i utlån og innskudd, og tar med alle forfall på innlån og eventuelt opptak av nye innlån.

Banken gjennomfører ved behov en simulert stresstest av Liquidity Coverage Ratio (LCR)-nivået. LCR er et mål på størrelse og kvalitet på likviditetsreservene. LCR-nivået stresses på separate hendelser hvor bankens likviditetsbeholdning holdes konstant. Resultatet av simuleringen på LCR brukes blant annet til hjelp for og se på forventede effekter i framoverskuende LCR-nivå.

Bankens gjenopprettingsplan inneholder en opplisting av hendelser som er indikasjoner på økt risiko for en bankspesifikk krise og en generell krise. Planen beskriver videre varslingsrutiner og krav til rapportering. Planen inneholder også konkrete tiltak som skal iverksettes i en krisesituasjon for banken. Mulig likviditetsinngang knyttet til tiltakene er beskrevet med kilde, beløp og tid før effekt. De viktigste kilder til likviditet er lån i Norges Bank mot deponering av verdipapirer, overføring av boliglån til Eika Boligkreditt, innskudd fra Eika Banker, og økte kundeinnskudd på grunn av økt innskuddsrente/andre typer innskuddsprodukter.

Det er vedtatt en likviditetspolicy med tilhørende rapportering som skal sikre god og langsiktig likviditetsstyring. Bankens styre vurderer likviditetsrisikoen i Hemne Sparebank som tilfredsstillende.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. Bankens policy for markedsrisiko fastsetter rammer for tillatte instrumenter, samt rammer for renterisiko og valutarisiko. Rammene er basert på vedtatt risikotoleranse og overordnet strategi for området.

Aksjekursrisikoen omhandler risiko i forhold til aksjer, egenkapitalbevis, obligasjons- og pengemarkedsfond. Disse deles inn i handelsportefølje, verdipapirer til virkelig verdi over resultat og verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat. Bankens verdipapirportefølje skal først og fremst sikre at banken har en tilfredsstillende likviditetsbeholdning av lett omsettelige verdipapirer (LCR-kvalitet). Beholdningen skal også sikre at banken har tilgang på likviditet i en normalsituasjon og i en krisesituasjon.

Hemne Sparebank har ingen portefølje definert som handelsportefølje.

Verdipapirer til virkelig verdi over resultat (inkl. obligasjonsportefølje) er balanseført til 222mill.

Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader består hovedsakelig av aksjer i strategiske selskaper som Eika Gruppen og Eika Boligkreditt.

Bankens virksomhet innen verdipapirmarkedet var på et lavt nivå i 2022. Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området. Bankens kursrisiko anses som lav ut fra volum.

Banken handler ikke med valuta og har ingen valutabeholdning i kontanter. Det er noe valutarisiko i forbindelse med kostnader til dansk datasentral (SDC).

Det er ikke avdekket vesentlige mangler i styring og kontroll av markedsrisiko i internkontrollgjennomgangen. Det er styrets oppfatning at utforming av bankens retningslinjer, policyer, kontrolltiltak, rapportering og andre risikoreduserende tiltak er tilfredsstillende. Det er også vurdert at etterlevelsen av ovennevnte er tilfredsstillende.

Styret mener at bankens overordnede og operasjonelle styring av markedsrisiko er tilfredsstillende.

Eiendomsrisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på bankens eiendommer eller i porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomsprisrisiko knyttet til utlån dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eier sitt eget bankbygg. I tillegg ble naboeiendommen kjøpt i 2018. Eiendommen har vært under renovering i 2019 og 2020 og ble tatt i bruk i begynnelsen av 2021. Banken benytter deler av eiendommen selv, mens deler er utleid til et regnskapskontor, som er bankens datterselskap (75%). Bokført verdi ved utgangen av 2022 på bankens faste eiendommer er 23 mill. Et uventet verdifall på eiendommene anses ikke å være av vesentlig betydning.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap mv. som følge av utilstrekkelige/sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Risikoens vesentlighet vises gjennom risiko for økonomiske tap og/ eller risiko for manglende måloppnåelse. Operasjonell risiko skal være lav.

Operasjonell risiko er ofte tett knyttet til bankens øvrige risikoområder og oppstår som en del av daglig operativ drift. Operasjonell risiko skal søkes redusert, så fremt det er en positiv kost/nytte av det risikoreduserende tiltaket.

Banken jobber daglig med å vurdere, styre og redusere operasjonell risiko. Dette gjøres blant annet gjennom:

- Risikomatrisen
- Etablerte retningslinjer for vesentlige risikoer og forretningsområder
- Kvartalsvis risikorapportering om operasjonell risiko til styret
 - o Operasjonelle hendelser
 - o AHV –risiko – se nedenfor
 - o Kundeklager
 - o Personvern
- Kontinuerlig gjennomføring i henhold til internkontrollmatrisen
- Årlig internkontrollgjennomgang
- Arbeid utført av uavhengig risikostyrings- og compliancefunksjon

Banken har etablert et rammeverk av styringsdokumenter for området.

Håndteringen er avhengig av risikoens vesentlighet, som vises gjennom risikoen for økonomisk tap og/eller risiko for manglende måloppnåelse, herunder tapte forretninger/inntekter og risiko for tap av omdømme. Banken har styregodkjente retningslinjer for ansattes identifisering og rapportering av operasjonelle hendelser. I policy for operasjonell risiko har banken satt rammer for hvor stort økonomisk tap banken aksepterer fra hendelser. Banken rapporterer hendelser samlet til styret hvert kvartal. Bankens årlige internkontrollgjennomgang kan også avdekke mulig operasjonell risiko for banken.

Banken benytter risikoklassifiseringssystemet AHV-Risk som et hjelpemiddel for å vurdere risikoen for at kundene benytter kundeforholdet til hvitvasking, terrorfinansiering eller sanksjonsbrudd. AHV-risk brukes både i «Bli kunde-prosessen», ved å innhente informasjon om og risikoklassifisere nye kunder, og i løpende oppfølging av eksisterende kunder for oppdatering av informasjon og risikoklassifisering. Risikoparametere i AHV-Risk, definert i bankens egen risikovurdering, filtrerer de kundene som antas å ha høyere risiko. Disse kundene skal vurderes manuelt av banken.

SAS AML benyttes til å overvåke kundenes transaksjoner, samt daglig screening mot terror- og sanksjonslister. Systemet er satt opp med et risikobasert filter, slik at det vil bli generert alarmer i hht kundens risikoprofil, geografiske forhold, uvanlig aktivitet og type transaksjoner som er vurdert å indikere høy risiko. Systemet identifiserer transaksjoner som kan ha tilknytning til utbytte fra straffbare handlinger eller handlinger relatert til terror og sanksjoner. Alarmer i transaksjons- overvåkingssystemet genereres daglig og behandles og vurderes løpende. Bankens kvartalsvise risikorapportering til styret inneholder status på AHV-området.

Banken benytter tjenester fra Eika Økonomiservice og Eika Depotservice, noe som er medvirkende til å redusere nøkkel-personrisiko i banken.

Svikt i IT-løsninger er sannsynligvis den største operasjonelle risiko for en bank av vår størrelse. Banken ønsker å begrense den operasjonelle risikoen gjennom gode styringssystemer og gode kontrollrutiner.

Bankene i Eika Alliansen har besluttet å bytte kjernebankleverandør fra SDC til TietoEvery. Avtalen forventes å styrke bankens langsiktige konkurransekraft gjennom blant annet kostnadseffektivisering og styrket utviklingskraft og løsninger som i større grad er tilpasset norske banker. Konverteringen er planlagt gjennomført i 2022–2023. Hemne Sparebank konverterte helga 18.–19. februar 2023.

Bankens overordnede og operasjonelle styring av operasjonell risiko er tilfredsstillende.

Andre mulige pilar 2 risikoer

Omdømme:

Omdømmerisikoen er en type operasjonell risiko som på kort sikt er sterkt knyttet til likviditetsrisikoen. Styret finner at risikoen for økt pris eller svekket tilgang på finansiering og/eller lavere inntekter knyttet til eventuelle omdømmeutfordringer, vil kunne dekkes gjennom ordinære endringer i driften. Omdømmerisiko genererer derfor ikke et økt kapitalbehov for banken i første omgang. Vedvarende omdømmesvekkelse kan imidlertid ha betydning for markedets forventning/krav til ansvarlig kapital i banken og følgelig vurderingen av bankens kapitalmål.

Forretningsmessig:

Dette er risikoen for uventede inntektssvingninger fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- og/eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger, endret kundeadferd og endret konkurransesituasjon. Denne typen endringer i rammebetingelser forutsettes det at banken kan dekke inn gjennom ordinære endringer i driften.

Forsikring:

Banken har en indirekte forsikringsrisiko som er knyttet til virksomheten i Eika Forsikring, som er en del av Eika Gruppen. Forsikringsrisikoen er risikoen for uventede tap på forsikringskontrakter. Risikoen omfatter risiko for tap som følge av at forsikringspremier og reserveringer blir utilstrekkelig for den risiko som tegnes, og derved ikke dekker skadeutbetalinger og kostnader til drift og administrasjon av forsikringsordningene. Eika Forsikring avlaster en betydelig del av den økonomiske risikoen gjennom reassuransprogrammer. Reassurans bidrar til resultatutjevning og er risiko- og kapitalavlastende.

Strategisk:

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken har hovedkontor på Kyrksæterøra i Heim kommune, med avdelingskontor på Hitra og Frøya. Banken har en lokal sparebankprofil, og skal være en viktig aktør i utviklingen av lokalsamfunnene gjennom tiltak og finansiering av gode prosjekter. Hemne Sparebank er tilsluttet Eika Alliansen. Bankene i alliansen har besluttet å inngå ny avtale om dataleveranser med TietoEvry. Avtalen forventes å gi økt utviklingskraft og bedre brukertilpasninger.

Mulige effekter av Covid 19 og krigen i Ukraina:

Situasjonen med Covid 19-pandemien som oppsto mot slutten av første kvartal 2020 førte til stor økonomisk usikkerhet og endrede rammebetingelser. Det ble derfor innført en rekke offentlige tiltak for å kompensere for effekten krisen kunne få for norsk økonomi. I tillegg til offentlige tiltak hadde banken innvilget avdragsutsettelse til de kundene som hadde behov for det. Situasjonen har i stor grad normalisert seg fra i fjor høst, og banken har nå få kunder med avdragsutsettelse. Selv om pandemien førte til økt arbeidsledighet og redusert BNP, viste tiltakene seg å være kraftfulle. For banken sin del har dette ført til lave/stabile misligholds- og konkurstill. Tiltakene fases nå gradvis ut og renten og inflasjonen er stigende. Norges Bank har den siste tiden økt styringsrenten rask og kraftfullt for å prøve å stagnere inflasjonen. Det er virkningen av krigen i Ukraina som synes å være den største usikkerhetsfaktoren i tiden framover. Manglende tilgang på varer, og økte priser på mat og drivstoff har betydning for aktiviteten både for person- og bedriftsmarkedet. Mye avhenger av hvor lenge konflikten mellom Russland og Ukraina varer. Dette er en situasjon som kan endre forventninger om vekst, ikke bare for banken, men for Norge og verden forøvrig.

System:

Myndighetene har fastsatt krav til bevaringsbuffer i tillegg til både systemrisikobuffer og motsyklisk buffer som gjelder alle norske banker. I kapitalbehovsvurderingen for systemrisiko kan disse i praksis regnes som et minstekrav og betraktes som et minstenivå i likhet med pilar 1. I tillegg har myndighetene fastsatt en kapitalbuffer for systemviktige finansforetak. Hemne Sparebank er ikke vurdert å utgjøre en risiko for det finansielle systemet i Norge.

3. INFORMASJONSPLIKT FOR FORETAK SOM HAR EIERINTERESSER I FORETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT

		Beløp i tusen kroner eller prosent	
a	Overføringsrad: Samlet portefølje overført og formidlet til Eika Boligkreditt AS (bolighypoteklån) i prosent av samlede utlån til personmarkedet på bankens balanse og bolighypoteklån		23,5 %
b	Gjennomsnittlig belåningsgrad for bolighypoteklån hos Eika Boligkreditt AS		53,1 %
c	Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen		107,9 %
d	Tellende sikkerhetsmasses andel av sikkerhetsmasse totalt		99,2 %
e	Utestående garantiforpliktelse		13.844
f	Bokført verdi av hhv. obligasjoner med fortrinnsrett, aksjer, fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital og annen usikret finansiering i kredittforetaket	Obligasjoner med fortrinnsrett	109.616.659
		Aksjer	0
		Fondobligasjoner	656.819
		Ansvarlig lånekapital	813.256
g	Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonæravtaler og lignende	Senior obligasjoner	2.818.919

Punkt g:

I tilknytning til at eierbankene i 2012 ble aksjonærer i EBK etter utskillelsen fra Eika Gruppen AS, ble det etablert en aksjonæravtale som blant annet regulerer at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

I henhold til avtale om kjøp av OMF (Note Purchase Agreement) fra 2012, har eierbankene påtatt seg en likviditetsforpliktelse overfor Eika Boligkreditt AS (EBK). Den samlede likviditetsforpliktelsen for eierbankene er lik EBKs likviditetsbehov for de kommende 12 måneder, beregnet ut fra forfall av obligasjoner i perioden.

4. VEDLEGG: STANDARDISERT SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV BANKENS NØKKELTALL FOR KAPITAL OG LIKVIDITET

Beløp i tusen kroner		a		e
		31.12.2022		31.12.2021
	Tilgjengelig ansvarlig kapital (beløp)			
1	Ren kjernekapital	531.885		425.410
2	Kjernekapital	568.863		460.891
3	Total ansvarlig kapital	627.094		517.790
	Risikovektet beregningsgrunnlag			
4	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag	2.856.907		2.617.318
	Kapitaldekning (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)			
5	Ren kjernekapitaldekning	18,62 %		16,25 %
6	Kjernekapitaldekning	19,91 %		17,61 %
7	Total kapitaldekning	21,95 %		19,78 %
	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)			
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)	1,60 %		1,60 %
EU 7b	herav: som skal dekkes av ren kjernekapital (prosentpoeng)	1,60 %		1,60 %
EU 7c	herav: som skal dekkes av kjernekapital (prosentpoeng)	1,60 %		1,60 %
EU 7d	Samlet SREP kapitalkrav (i prosent)	9,60 %		9,60 %
	Kombinert buffer- og totalt kapitalkrav (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)			
8	Bevaringsbuffer (i prosent)	2,50 %		2,50 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (i prosent)			
9	Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (i prosent)	2,00 %		1,00 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (i prosent)	3,00 %		3,00 %
10	Buffer for globalt systemviktige institusjoner (i prosent)			
EU 10a	Buffer for andre systemviktige institusjoner (i prosent)			
11	Kombinert bufferkrav (i prosent)	7,50 %		6,50 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (i prosent)	17,10 %		16,10 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (i prosent)			
	Uvektet kjernekapitalandel			
13	Sum eksponeringsmål	6.034.254		5.220.072
14	Uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	9,43 %		8,83 %
	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet)			
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent)			
EU 14b	herav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)			
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede)			
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
	Likviditetsreserve (LCR)			
15	Likvide eiendeler (vektet verdi)	284.584		249.960
EU 16a	Utbetalinger (vektet verdi)	359.638		376.659
EU 16b	Innbetalinger (vektet verdi)	461.016		240.253
16	Netto utbetalinger (justert verdi)	89.910		136.406
17	Likviditetsreserve/LCR (i prosent)	311 %		183 %
	Stabil finansiering (NSFR)			
18	Poster som gir stabil finansiering	3.868.814		3.363.723
19	Poster som krever stabil finansiering	2.967.375		2.588.070
20	Stabil finansiering/NSFR (i prosent)	130 %		130 %